

*Bigarren Lehendakariordea eta Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segunda y Consejera de Trabajo y Empleo*

AGINDUA, 2022KO AZAROAREN 29KOA, LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUARENA, ZEINAREN BIDEZ BERMATZEN BAITA BETEKO DIRELA GIZARTEARI EMAN BEHARREKO EZINBESTEKO ZERBITZUAK 2022KO AZAROAREN 30RAKO ETA ABENDUAREN 14RAKO HEZKUNTZA SAILAREN UNIBERTSITATEZ KANPOKO IKASTETXE PUBLIKOETAN ETA EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO HAURRESKOLAK PARTZUERGOAREN HAUR-ESKOLETAN DEITUTAKO GREBA OROKORREAN

STEILAS, LAB eta ELA sindikatuek greba-deialdia egin dute Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako hezkuntza sailaren unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoen eta euskal autonomia erkidegoko haur-eskolak partzuergoaren haur-eskolen sistemaren esparruan, 2022ko azaroaren 30an eta abenduaren 14an, lanaldi osoan.

Deialdiaren helburua, sindikatuaren arabera, honako hau da: *“EAEko Hezkuntza lege aurreproiektuari ez esateko, EAEko hezkuntza sistemako langileen hitza eta lan baldintzak aintzat hartuak izan daitezen eta lan baldintza egokidun hezkuntza sistema publikoa, euskalduna eta propioa eraiki dadin.”*

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba-eskubidea aitortzen du haien interesak defendatzeko bitarteko gisa, eta gaineratzen du horixe dela egungo zuzenbide-estatu sozial eta demokratikoaren oinarritzko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdin zerrendatzen eta babesten ditu greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola bizitza, osotasun fisikoa, osasuna, hezkuntza, zirkulazio askea, eta informazio-askatasuna, besteak beste. Konstituzioak erabat babesten ditu eskubide horiek guztiak, bai eta greba egiteko eskubidea ere.

Hori ikusirik, gerta liteke greba egiteko eskubideak talka egitea herritarren gainerako oinarritzko eskubideekin. Hori saihesteko, Espainiako Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatuta dagoenaren arabera, neurri egokiak hartu behar dira gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak mantentzen direla ziurtatzeko, ez dadin geratu egikaritu gabe gatazkan dauden eskubide horietako bat bera ere.

Hala ere, aurreko premisa gorabehera, begien bistakoa da ezen, oinarritzko eskubideak mugatzen dituen edozein neurri konstituzionala izan dadin, proportzionaltasunaren printzipioa zorrotzasunez aplikatuz hartu behar dela, eta horretarako hiru baldintza bete behar ditu neurri horrek: neurria aplikatuz proposatutako helburua lortu ahal izatea, hots, «egokitasun-judizioa» deritzona; egitatea aztertuta, ondorioztatzea ez dagoela neurri apalagoren bat helburu hori eraginkortasun berarekin lortzeko, hau da, «beharrizanezko judizioa» deritzona; eta, azkenik, neurria edo

konponbidea orekatua edo neurritsua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, «proportzionaltasun-judizioa, zentzu hertsian». Gai horri buruz hainbat aldiz erabaki du Konstituzio Auzitegiak, honako epai hauen bitartez, besteak beste: 122/1990, 123/1990, 8/1992, eta 126/2003.

Erabaki horietatik, hauxe ondorioztatu behar dugu: gizartearentzat funtsezko zerbitzuak ematen direla ziurtatzeak mugatu egiten du grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta, ondorioz, nahitaezkoa da interes guztiak kontuan hartuta eta orekaz jokatzeko. Alegia, ziurtatzeak berme gisa balio behar du, eskubide kontrajarrien artean ezinbestean lortu beharreko koordinazioa oinarri hartuta, betiere ulerturik grebalarien eskubidea mugatu beharko dela –amore eman, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan–, haien eskubideak grebaren bidez babesteak ezinbesteko zerbitzua jasotzeko eskubidearen komunitate/pertsona titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien errebindikazio edo eskakizunek arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Aurrekoa kontuan hartuta eta greba-deialdi honen aurrean, beraz, grebaren garapenak dituen ezaugarri zehatzak hartu beharko dira aintzat.

Iraupenari dagokionez, 2022ko apirilaren 7ko etenaldi partziala izango da, 7:30tik 11:00ra hain zuzen. Jarduera-esparruarekin loturik, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako hezkuntza sailaren unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoen eta euskal autonomia erkidegoko haur- eskolak partzuergoaren haur-eskolen sistemaren esparruan eragina du.

Hezkuntza-esparruarekin loturik, kontuan hartzekoa da hezkuntza-eskubidea oinarrizko eskubidea dela, Konstituzioaren 27. artikulua aitortua. Artikulu horrek, hain justu, zentzu zabalean ulertzen du eskubide hori; hau da, hasi haurtzarotik, umeek beren garapen integrala eskuratzeko nahitaez jaso beharreko hezkuntzarekin lotua, baina baita unibertsitate-hezkuntza bera ere.

Eskubide horren barruan bilduta dago Haurreskolak Partzuergoa osatzen duten zentroak zabaltzea ere. Horrekin loturik, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2009ko urriaren 28ko Epaiak adierazitako moduan, oinarrizko zerbitzua da, bai Konstituzioaren 27. artikulua aitortzen duen hezkuntzarako oinarrizko eskubidearen ikuspegitik, bai lan- eta familia-bizitza bateragarri egitearen ikuspegitik, zeina lanerako eskubidearekin lotuta baitago, gizarte-harremanen bilakaera dela eta.

Jokoan dauden eskubideen garrantzia bermatuko duten gutxieneko zerbitzuak ezartzeari dagokionez, lehenik eta behin, nahitaezkoa da ikastetxeak ikasleentzat irekita egotea, eta, bestetik, beharrezkoa da greba egiten ez duten langileen lanerako eskubidea babestea –Konstituzioaren 35. artikuluan aitortua–. Horregatik, gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzutzat jotzen du ikastetxeetarako eta lotutako eraikinetarako sarrera-kontrola bermatzea; gutxienez, grebarako eskubidea ez baliatzea erabakitzen duten langileek lantokira sartu ahal izateko, baita ikasleek berek ere. Izan ere, ikastetxeak ireki ezean, erabat eta bidegabeki eragotziko litzateke lanerako eta hezkuntzarako eskubide korrelatiboa.

Unibertsitatez besteko ikastetxeak irekitzea ez da «ikastetxea irekitze» hutsa; aitzitik, irakaskuntza-egitekoaren edo -jardueraren ezinbesteko «funtzionamendu-errutinak» bete behar dira (gutxieneko zerbitzuen izaera murriztailearen eraginez), ikastetxe horietan instalazioak edo materialak ez ezik ikasleak berak ere zaintzeko. Izan ere, ikastetxe horietara ikasle adingabeak joaten direnez –adingabeei ezin zaie eskatu helduei eskatzen zaien heldutasun-maila bera haien jardunean, eta, horren ondorioz, ikastetxearen erantzukizuna ezin da guztiz baztertu (Auzitegi Gorenaren 2002ko apirilaren 14ko Epaia)–, berebiziko arreta eskatzen da saihestekoak diren arriskuak ezabatzeko edo murrizteko; alegia, instalazioak behar bezala eduki eta mantendu behar dira, bai eta zaintza- eta kontrol-lanak egin ere –eta umeak edo ezgaiak irakaskuntza- edo prestakuntza-jarduerak garatzen diren egoitza batean zaintzeko arduraren bada [...] arreta berezia jarri behar da haiek nozitu lezaketan edozein lesio edo kalte saihesteko. Valentziako Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 1526/2009 Epaia, urriaren 23koa (Administrazioarekiko Auziak, 1. sekzioa)–. Horren ondorioz, ezarri behar da aginte- eta/edo zuzendaritza-ahala duten pertsonak izan behar direla ikastetxeotan gutxieneko zerbitzu gehigarri gisa, eta beren gain hartu behar dutela ikastetxe horietara joaten diren adingabeen gaineko arduraren, ikuspuntu objektibo batetik arriskutsuak izan litezkeen guneetara joatean prebentzio eta segurtasunerako arreta bermatzeko.

Aipatutako inguruabar horiek guztiek eragiten dute agindu honetan zehazten diren gutxieneko zerbitzuak ezartzea, gatazkan dauden eskubideen funtsezko edukia bateragarri egiten saiatzeko.

Horregatik guztiagatik, deitutako grebaren kasuan, lan-agintaritzaren honek egokitzen du ikastetxe bakoitzeko eta atxikitako eraikin bakoitzeko grebaren eraginpeko ikastetxe guztietan zuzendaritza-taldeko pertsona bat eta mendekoen plantillako pertsona bat ezartzea goizeko txandarako, eta beste bat arratsaldeko txandarako.

Bestalde, lehen adierazi den bezala, unibertsitateaz kanpoko ikastetxeak irekitzeko, «ikastetxea irekitzeko» jardueraren materialez gain, behar-beharrezkoak diren «funtzionamendu-errutinak» ere egin behar dira (gutxieneko zerbitzuen izaera murriztaileak eskatzen dituenak) irakaskuntza-funtzio edo -jarduerarako, instalazio edo elementu materialetarako eta haietan ematen diren zaintzarako eta zaintzarako.

Ikastetxeetan ematen diren zaintza- eta zaintza-funtzioak betetzen direla bermatzeko, lan-agintaritzaren honek egokitzen du hezkuntza-etapak bereiztea. Ikasleen segurtasuna bermatzeko, batez ere haur eta lehen hezkuntzako ikastetxeentzat eta hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleentzat, ikasleen heldutasun-maila hartu behar da kontuan. Adinaren arabera, ikasleek zaintza- eta kontrol-maila handiagoa edo txikiagoa behar dute, eta eman beharreko zainketa integralek intentsitate desberdina izan behar dute.

Bereizketa hori 2019ko urtarrilean, martxoan, apirilean, maiatzean, azaroan eta abenduan Gizarte Ekimeneko Irakaskuntzaren sektorean deitutako grebetan erabili zen, adinaren arabera ikasleen zaintza- eta zaintza-beharrizanetan oinarrituta, eta Lan Agintaritzaren hau ezartzen ari ziren gutxieneko zerbitzuak birplanteatzera behartu zuten, ikasleen segurtasuna bermatze aldera, bereziki haur eta lehen hezkuntzako behar bereziak

dituzten ikastetxeetarako. Hori guztia 2019ko urtarrilaren 15eko Aginduan jaso zen, eta hurrengo deialdietan emandako aginduei eutsi zitzaien. Agindu horietako biren aurka, zehazki, 2019ko urtarrilaren 15eko Aginduaren eta 2019ko martxoaren 7ko Aginduaren aurka, errekurtsua aurkeztu zen Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusian. Azken horrek, ekainaren 26ko 327/2019 epaian (59/2019 administrazioarekiko auzi-errekurtsu arrunta eta haren 62/2019 errekurtsu metatua) eta irailaren 10eko 361/2019 epaian (177/2019 jurisdikzio-babeseko administrazioarekiko auzi-errekurtsua), ezetsi egin zituen aipatutako aginduak, eta berretsi egin zituen.

Horrela, Haur Hezkuntzan, 1. zikloan (0-2 urte), 2. zikloan (3-5 urte) eta Lehen Hezkuntzan (6-11 urte) beharrezkotzat jotzen da gutxieneko zerbitzu horiek areagotzea, ikastetxe bakoitzean aipatutako etapetan matrikulatutako ikasle kopuruaren arabera, ikasleen segurtasuna eta osasuna bermatu ahal izateko.

Aipamen berezia merezi dute hezkuntza bereziko elkargokideek. Ikastetxe horietara joaten diren ikasleek, beren egoera bereziak, desgaitasunen bat duten pertsonak eta mendetasun-maila handiak direla-eta, arreta oso indibidualizatua eta baliabide intentsibo eta jarraituak behar dituzten laguntza orokorrak behar dituzte. Horregatik, ikastetxe horiei dagokien babes-funtzioa babesteko, beharrezkotzat jotzen da gela horietan egon ohi diren langileen % 50 egotea.

Gai honetan eskumen eskusiboa gobernu-agintaritzari esleitzeak zera bermatu nahi du, gobernu-erantzukizuna eta -ahala duenak bakarrik ezar ditzakeela greba-eskubidearen egikaritzeak izan behar dituen mugak, eta ezarri ere zuzenbidearen arabera ezarri behar dituela, funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, oinarritzko beste eskubide batzuk betetzera bideratuta dauden heinean.

Izan ere, Lan Harremani buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege Dekretuaren 10.2 artikulua honako hau xedatzen du: «Greba egiten denean edozein zerbitzu publiko edo onartuta dagoen eta geroraezina den beharrezko edozein zerbitzu eskaintzen duten enpresetan, eta larritasun bereziko egoerak direnean, gobernuko agintaritzak beharrezko neurriak hartu ahal izango ditu zerbitzuen funtzionamendua ziurtatzeko» eta «Gobernuak, era berean, horretarako beharrezkoak diren esku-hartze neurriak har ditzake».

Konstituzionaltasun aitortua duen arau horretan (Konstituzio Auzitegiaren 11/1981 Epaia, apirilaren 8koa, 1981\11 Errekurtsuarena), Konstituzioaren greba-eskubideari buruzko 28.2 artikuluekin bat etorritik, honako hau ezartzen da: «Eskubide horren erabilera arautzen duen legeak beharrezko bermeak ezarriko ditu herritarrentzako oinarritzko zerbitzuak mantenduko direla ziurtatzeko». Azken batean, gobernu-agintaritzari ematen zaio ahalmena edozein motatako berme-neurriak hartzeko, greba -kasuan ezinbesteko zerbitzuei eusteko modua izan dadin, eta hori egiteko neurrietako bat administrazio-ebazpenaren bidez jarduerari eusteko ezinbesteko gutxieneko zerbitzuak ezartzea da, bai eta lan-prestazio hori eskaini behar duten langileei haiek bete ditzaten eskatzea ere.

Horregatik, Lan Harremanei buruzko Errege Lege Dekretuaren (martxoaren 4ko 17/1977) 10.2. artikuluan aipatzen den prozedura bideratu da, eta hitz egiteko aukera eman zaie greba deitu duten sindikatuei, eragindako enpresa-erakundeei eta Hezkuntza Sailari, Jaurlaritzaren proposamenaren eragina jasango duten zerbitzuei eta langileei buruzko proposamenak egin ditzaten.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 7/2021 Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak, Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioako sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituenak eta horien jardun-arloak finkatzen dituenak, lan-arloko legeria betearazteko bere gain hartutako eskumenak. 2.j) idatz-zatian, zerbitzu publikoak emateko ardura duten enpresa, erakunde eta erakundeei eragiten dieten greba-eskubidea baliatzen den kasuetan edo zerbitzu publikoak emateko ardura duten enpresei, erakundeei edo beharizan aitortu eta atzerazineko erakundeei eragiten dieten kasuetan, erkidegoaren funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela bermatzeko beharrezko bermeak ezartzeko eskumena jasotzen da. Eskumen hori ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak eskuordetu zuen.

Horregatik guztiagatik, Lan eta Enpleguko sailburuak, Eusko Jaurlaritzak emaniko eskuordetza baliaturik, honako hau

EBAZTEN DU:

Lehenengoa.- Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako hezkuntza sailaren unibertsitatez kanpoko ikastetxe publikoen eta euskal autonomia erkidegoko haur-eskolak partzuergoaren haur-eskolen sistemaren esparruan 2022ko azaroaren 30an eta abenduaren 14an, lanaldi osoan. Horretarako, jarraian zehazten diren oinarrizko prestazioak eta gutxieneko zerbitzuak gorde beharko dira:

1.- Egoitzetara sartzeko kontrola bermatzeko, grebak eragindako ikastetxe guztietan, ikastetxe bakoitzean eta atxikitako eraikin bakoitzean: zuzendaritza-taldeko kide bat, eta mendekoen kidegoko langile bat goizeko txandarako eta beste bat arratsaldeko txandarako, halakorik bada.

Haurreskolak Partzuergoan, haur-eskoletara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko koordinatzaile bat edo haren ordezkia.

2.- Babesa eta osasuna bermatzeko, honako hauek gehituko zaizkie 1. zenbakian finkatutako zerbitzuei:

2.1. Irakasle bat hezkuntza-etapa bakoitzeko (Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa eta Lanbide Heziketa).

2.2. Haur Hezkuntzako 1. eta 2. zikloko (Haurreskolak barne) eta Lehen Hezkuntzako etapetan, bat irakasle gaineratu beharko dira etapa bakoitzean matrikulatutako 100 ikasleko. 200 ikasletik gora, beste bat irakasle, eta horrela jardungo da etapa bakoitzean 100 ikasleko muga gainditzen den bakoitzean.

2.3. Hezkuntza Bereziko ikastetxeetan edo Hezkuntza Bereziko gela egonkorretan, ikasgeletako ohiko langileen % 50.

Bigarrena.- Gutxienero zerbitzu horiek egin behar dituzten pertsonak hurrenkera honetan izendatuko dira: lehenik eta behin, grebara deitutako langileei deituko zaie, zerbitzu horiek egin ohi dituzten eta grebarekin askatasunez bat egiten ez duten langileei, eta, bigarrenik, langile horiekin gutxienero zerbitzuak betetzen ez badira, grebarekin bat egin nahi duten langileak izendatuko dira.

Hirugarrena.- 1. Greba egin behar ez duten langileek emango dituzte aipaturiko zerbitzu horiek, ahal izanez gero.

2. Langileen ordezkariak entzun eta gero, Enpresa Zuzendaritzak izendatuko du zer langilek beteko dituzten gutxienero zerbitzuak eta zer txandatan jardungo duten langile horiek. Nolanahi ere, aurreko artikuluan nahiz indarreko legedian ezarritako mugak errespetatu behar dira.

Laugarrena.- Agindu honen aurreko zenbakietan bildutako gutxienero zerbitzuak ezin dira aldatu zerbitzu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldaketan edo lanuzteen ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kontraktat joko dira eta egileei eskatuko zaie erantzukizuna, indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

Bosgarrena.- Aurreko zenbakietan xedatutakoak ez ditu mugatuko greba arautzen duen araudiak egoera horretan dauden langileei aitortzen dizkien eskubideak, ez eta greba eragin duten eskaeren izapidetzearekin eta ondorioekin lotuak ere.

Seigarrena.- Jakinarazten den egunean jarriko da indarrean agindu hau.

Zazpigarrena.- Jakinaraz bekie agindu hau interesdunei, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen Legeak (urriaren 1eko 39/2015) 40. artikuluan xedatutako moduan. Adieraz bekie, halaber, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duela, eta administrazioarekiko auzietarako errekurtsioa jarri ahal izango dela haren kontra Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren dagokion salan bi hilabeteko epean, ebazpena jakinarazten den egunetik kontatzen hasita, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen Legean (uztailaren 13ko 29/1998) xedatutakoaren arabera.

Halaber, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen Legeak (urriaren 1eko 39/2015) 123. eta 124. artikuluetan xedatutakoari jarraikiz, jakinaraz bedi aukerako berraztertze-errekurtsioa aurkez daitekeela agindu honen aurka lan-agintaritzan, hilabeteko epean, agindua jakinarazi eta hurrengo egunetik zenbatzen hasita.

Vitoria-Gasteiz,

**BIGARREN LEHENDAKARIORDEA ETA
LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUA**